

Clerus Sæcularis Et Regularis

Seu Decretalium Gregorij IX. Pont. Max. Liber III ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem expositus, In quo præcipuæ circa Materiam hujus Libri tertij, quæ tum in Theoria, tum in Praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & hororum solutionibus

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

VD18 13510800-001

§. II. De Voti Obligatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75041](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75041)

mana, longo tempore vitari moraliter nequeunt, qualia sunt distractiones sub Oratione, verba otiosa &c. & ea de causa, si per se fumantur, materia Voti esse non possunt, quamvis possint in consequentiam, & quatenus comprehenduntur in materia absolute promissa. Suar. c. 3. cit. n. 11. § 12. quem citat, & sequitur Pal. dist. n. 11.

29 Quæritur 6, quando censeatur res promissa esse de meliori bono? R. tunc, quando est de re magis grata DEO, quam sit rei, vel operis eo promissi oppositum. In exemplum passim datur Matrimonium; nam hujus promissio DEO facta ex communi sententia per se loquendo non valet, quia excludit Statum Religiosum, & Cælibatum, ex natura sua perfectiores Statu Matrimoniali juxta illud *si vis perfectus esse, vade, vende omnia, & sequere me.*

Dixi per se loquendo; nam plures sunt casus, in quibus etiam Votum Matrimonij contrahendi valet. Et talis est i. quando Matrimonium est de præcepto, ut cum puellæ corruptæ, & imprægnatæ de eo cum ipsa ineundo data est fides, aut cum inter Christianos Principes ejus contractu pax stabiliri, Re-

ligio conservari, vel propagari, aut alia gratia, & publica mala sisti, vel averti possunt. Suar. l. 2. de Voto c. 9. n. 8. Sanch. l. 4. mor. c. 8. n. 51 Laym. l. 4. tr. 4. c. 2 n. 12. Wiest. hic n. 9.

2. Quando vovens ob carnis fragilitatem, aut inveteratam peccandi consuetudinem ad lapsum carnis est adeo pronus, ut virorum prudentum judicio consultum sit ei Statum Matrimoniale amplecti; tunc enim stante hac fragilitate, Votum Matrimonij est de meliori bono, cons. observandum saltem ab eo, qui alia media ad vincendas tentationes adhibere non vult. Suar. n. 12. Less. n. 44. Sanch. n. 53. Laym. n. 12. Pal. §. 1. cit. n. 14. Wiest. hic n. 10.

3. Quando is, qui aliis matrimonium est contracturus, vovet se ducturum puellam pauperem, & miserabilem, ut inopia ejus succurat; nam tali casu vovens à meliore bono, & perfectiore statu non impeditur, sed solummodo in eventum, quo Matrimonium ineundum est, melior, & perfectior ejus status eligitur c. inter opera 20. de Sponsal. & Matrim. Henric. l. 11. c. 6. n. 5. Suar. c. 9. cit. n. 27. Laym. n. 12. cit. 7. tertio, Pal. n. 15.

§. II.

De Voti Obligatione.

S U M M A R I U M.

31. 32. Qualem obligationem inducat Votum deliberatè factum?

33. 34. 35. Qualem, quod dubium est?

36. Aut incertæ quantitatis, vel qualitatis? Rationes dubitandi.

37. Resolvitur questio.

38. Declaratur resolutio.

39. Respondetur ad opposita.

40. 41. Quando Votum implendum sit?

42. 43. 44. Quando impletio ejus licitè differri possit?

45. An Voto ab aliquo edito adstringi etiam alij possint?

46. Deciditur negativa, nisi isti consentiant.

47. Sequela ex hac doctrina deducit.

48. Respondetur ad Argumenta contraria.

49. An Votum suum vovens per alium implere possit?

50. Vel per Procuratorem?

51. 52. 53. An, & quando Voto defuncti teneatur Hæres?

54. 55. 56. 57. An is, qui vovit Religionem, possit licitè ante Votum impletum suscipere Episcopatum?

31 Quæritur 1. an, & qualem obligationem inducat Votum deliberatè factum, & cæteris suprâ requisitis instructum? R. 1. ad vovendum nulla est obligatio. Patet ex c. licet 6. pr. h. tit. ibi *Universis liberum sit arbitrium in vovendo.*

2. Post Votum factum necessariò illud implendum est c. licet cit. ibi *Usque adeo solutio necessaria est post Votum, ut sine proprie salutis dispendio alicui non liceat resiliire;* in hoc enim par Voti cum Contractibus ratio est, qui ab initio liberæ voluntatis, postea tamen necessitatis sunt l. sicut 5. C. de O. § A. & meritò; nam si fidem homini datam non oportet frangere, multo magis fidem DEO datam servare oportet.

3. Obligatio hæc plerumque est commensurata gravitati objecti. Hinc si objectum grave est, nisi aliud constet, censetur vovens sibi imposuisse obligationem gravem; si verò leve levem tantum: imò eo casu, ut communis sententia habet, non est locus obligationi gravi, nisi objectum ipsum ex circumstantijs fiat grave.

4. Quoad cætera obligatio Voti commensuratur intentioni ipsius voventis: quia Votum est Lex privata; Lex autem, & hujus obligatio ex mente Legislatoris pendet. Wiest. hic n. 22.

Quæritur 2. quam obligationem inducat Votum dubium? R. multipliciter Votum dubium esse potest, 1. dubium esse potest

potest, an aliquis voverit? 2. an valeat Votum, quod scit se emisisse? 3. an Votum, quod scit se validè emisisse, adhuc eundem stringat?

Si primum contingat, & dubites, an revera Votum emiseras, inquire primum in rei veritatem debes, qua inquisitione diligenter facta, si dubius adhuc de Voto emisso maneas, dicendum ad ejus observationem te non teneri, ut cum communi notant Zoes. hic n. 50. Schambog n. 27. & ante hos Sot. l. 7. de Just. q. 3. ar. 1. 2. docum. 2. & sed est hic, Medina, l. 1. Summ. c. 14. §. 7. fol. 70. Capua. l. 2. decis. 31. in fin. Rodriq. tom. 2. summ. c. 99. n. 5. Henriq. l. 11. de Matrim. c. 11. n. 5 & l. 8. de Euch. c. 45. n. 3. in Comment. lit. P. Ludov. Lopez. p. 1. Instruct. c. 45. §. dubitans de Voto, quos citat, & sequitur Sanch. l. 2. de Matrim. D. 9. n. 11. & l. 2. D. 41. n. 32. Ratio est quia in dubio melior est conditio possidentis Reg. in pari 65. in 6. atqui in hoc casu voluntas possidet suam libertatem, cum de vinculo contracto dubitetur, ergo in hoc dubio pro libertate judicandum est. Conf. nemo tenetur solvere, nisi qui probatur debere; dubius autem, quamdiu dubius est, non probatur debere. ergo &c.

34. Si secundum, & certus sis de Voto emisso, dubius autem, an validè illud emiseras, quia dubitas, an habueris animum te obligandi, deliberationem sufficientem &c. videri posset, pariter non obligat Votum, 1. quia etiam Juramentum in tali dubio non obligat, 2. quia dubitare de animo obligandi, an illum quis habuerit emittendo Votum, perinde videtur, ac dubitare de ipso Voto, quippe quod sine animo se obligandi nequit consistere. 3. quia in hoc casu non minus, ac in priore libertas videtur esse in possessione. Sed retinenda est affirmativa sententia, quam etiam defendit Sanch. l. cit. n. 13. Zoes. hic n. 51. & 52. Schambog. l. cit. Ratio est quia probato facto, præsuntur intervenisse omnia ad factum requisita, ut bene Abb. in c. 1. de his, que vi, metuve causâ &c. n. 9. & colligitur ex c. presentia 8. de probat. ubi probata Professione, præsuntur profitentem habuisse legitimam ætatem, & neganti incumbit probatio. Neque contrarium probant Argumenta allata. Ad 1. id procedit, quando constat Juramentum fuisse extortum metu; nam iste vehementem ficti consensus conjecturam præbet. Ad 2. est quidem de Voto dubium, sed tale, ut præsumptio stet pro valore Voti, quippe cum semper præsumat mens concordare verbis. Ad 3. sequitur ex modo dictis, possessionem stare pro Voto, quippe quod præsumptionem pro se, & sui valore habet.

35. Si denique contingat tertium, & postquam constat Votum validè emissum esse, dubium sit, an adhuc stringat, iterum dicendum est voventem obligari Voto suo; nam tamdiu aliquis convincitur debere, quam-

diu non probet, quod debitum, quod fatetur se contraxisse, exsolverit: conf. Votum est in possessione, & præsumptio contra libertatem.

Quæritur 3. an, & ad quid obliget Votum rei e. g. Eleemosynæ, aut Oblationis quoad quantitatem, vel qualitatem indeterminatam? Difficultatem faciunt diversi Juris Canonici, atque Civilis textus. 1. l. tritium 94. & l. qui insulam 95. ff. de V. O. junct. Gloss. in l. legato 37. V. pessimus ff. de Legat. 1. secundum quas stipulatio, & Legatum vitiatum incertitudine rei promissæ, vel legatæ, & pronuntiatum eo casu nihil deberi; videtur autem eadem esse ratio Voti, quæ alterius promissionis, aut stipulationis, ergo nec vovens, si rem incertam voverit, ad aliquid obligabitur. 2. l. Titia 38. §. Seia 2. ff. de aur. argent. &c. legat. per cujus textum ab eo, qui Ecclesiæ Statuam legavit, argentea potius, quam ærea præstanda est. ergo etiam in Voto non minima quantitas, & vilissima qualitas, sed major, & melior præstanda venit. 3. c. cum dilecti 6. de Donation. ubi dicitur plenissimam interpretationem faciendam in beneficijs. ergo etiam in Votis, & Donationibus pijs,

Sed dicendum, ejusmodi indeterminati-
37 natione, & incertitudine Votum nec vitari, nec obligationem induci ad præstandam quantitatem majorem, vel qualitatem meliorem, sed sufficere, & requiri, ut præstetur res in quantitate, vel qualitate utili: conf. qui ex pluribus equis, vel calicibus, quos habet, vovit equum, vel calicem quoad individuum indeterminatum, satisfacet, si præstet, quem maluerit, modò ille utilis fuerit. Ita Abb. in c. 18. de Censib. n. 2. & seqq. Butrio ibid. n. 7. Barbol. n. 3. Sanch. l. 4. mor. c. 13. à n. 4. Pal. tr. 15. D. 1. p. 12 n. 23. & 24. Wiest. hic n. 28. & hoc teste communis doctrina. Quod Votum per ejusmodi incertitudinem non vitietur, patet; quia tale Votum, licet incertum quoad quantitatem, & qualitatem, est tamen de re honesta, & possibili, ut ponitur, ergo obligat ad sui impletionem, quæ incertitudo determinetur.

Quod verò sufficiat, si impletio fiat in
38 quantitate minima utili, ostenditur 1. ex c. ex parte 18. de Censib. ubi de Voto, quo D. Jacobo Compotellano promissa est mensura tritici, decedit Pontifex, satis esse, si minima reddatur. 2. ex l. nummis 75. ff. de Legat. 3. ubi Ulpianus, Nummis, inquit, indistinctè legatis, hoc receptum est, ut exiguiore legati censentur. 3. ex ratione; quia Votum solum obligat, ut promissum servetur, quod verificari optime potest, si in minima quantitate utili impleatur. Excipitur, nisi aliter ferat consuetudo; nam ex consuetudine optime colligitur intentio voventis: & hinc quia Ecclesia ad Sacrificium Missæ calice inferioris qualitatis uti non solet, qui vovit calicem alicui Ecclesiæ dare, donare debet argenteum, nisi

nisi vovens nimis pauper esset, & in Ecclesia illa essent stannei, vel cuprei Pal. n. 24. cit. & alij apud ipsum citt.

39 Neq; obstant textus allati in contrarium. Ad 1. negatur paritas inter promissiones profanas, & pias; nam posteriores ex speciali favore causæ piæ sustinentur, & determinari debent secundum promittentis facultates, & alias circumstantias, prout sustinetur, & determinatur Jure Civili etiam Dos incerta promissa, cum non minor favor esse debeat piæ causæ, quam Dotis. Ad 2. in casu l. Tilia cit. de mente voventis fati constabat ex circumstantijs; nam in æde sacra, cui ibi promissa est Statua, extabant aureæ tantum, & argentæ Statuæ: præsumitur autem quivis donare velle, quod in tali loco est usitatum. Ad 3. in beneficijs Principum, & Nobilium fieri lata interpretatio debet; quia hæc videtur menti illorum conformior: contra in Votis; nam istorum obligationes, ne sacrilegæ violationi occasio faciliè detur, sunt restringendæ, & locum potius habet Reg. semper 9. ff. & Reg. in obscuris 30. in 6. quæ in obscuris minimam sequendam suadent.

40 Queritur 4. quando Votum implendum sit. R. distinguendo: vel enim factum est cum designatione temporis, vel sine illa absolutè. Si primum, implendum est pro tempore designato, nisi iusta & rationabilis causa dilacionem suadeat c. non est 5. b. t.

Si secundum, Navarr. Man. c. 12. n. 42. Caiet. 2. 2. q. 88. art. 3. Ludov. Lopez 1. p. Instruct. c. 44. pr. Reginald. l. 18. sum. n. 286. volunt id ex obligatione implendum, quando voventem conscientia pro Voti executione remordet. Verùm hæc Regula, ut bene cum alijs infra citandis advertit Sanch. l. 4. mor. c. 14. n. 4. pro timoratis est nimis scrupulosa, nimis laxa pro negligentibus, cum illos faciliè, & frequenter, hos perraro conscientia remordere soleat.

41 Quare dicendum, Votum ejusmodi implendum, cum primum judicio prudentis, & spectatis circumstantijs, potest sine notabili incommodo. Ita S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 3. ad 3. Sylv. V. Votum 2. q. 5. Azor. p. 1. l. 11. c. 15. q. 10. Suar. l. 4. de Vot. c. 12. à n. 6. Sanch. l. cit. n. 5. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 5. Pal. tr. 15. D. 1. p. 13. n. 4. Pirh. hic n. 8. Wielt. n. 25. & colligitur ex Script. Deut. 23. v. 21. ubi DEUS, Cùm votum, inquit, voveris Domino DEO tuo, non tardabis reddere? quia requireret illud Dominus DEUS tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum. Similia habentur Eccles. 5. v. 3. ubi Sapiens, Si quid, ait, vovisti DEO, ne moreris reddere; displicet enim infidelis, & stulta promissio. Ratio est, quia hoc est de ratione promissionis in genere, ut statim obliget, & impleri debeat, cum primum spectatis circumstantijs potest, si sit absolutè, & sine determinatione temporis facta, & à promissario acceptata, juxta Regulam, In omnibus obligationibus, in quibus dies

non ponitur, presenti die debetur: quæ est 14. ff.

Queritur 5. quando licitè executio Voti ad aliquod tempus differri possit? R. si spes sit fore, ut vovens postea Votum suum utilius, & melius executurus sit, ut si ingressum Religionis, quam vovisti, differas, donec ad asperitates ejusdem idoneus fias, vel scientiam, & eruditionem, quam in Religione æquè obtinere non potes, obtineas, vel parentes tuos, qui nunc ingressum tuum ægre ferunt, sed sperantur persuadendi, persuaseris, Sylv. V. Votum 2. q. 3. Sanch. l. 4. mor. c. 14. n. 8. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 5. prop. fin. Pal. tr. 15. D. 1. p. 13. n. 6. Pirh. hic n. 9. Ratio est, quia ita differens censetur votum implere melius, modò non sit periculum, ne interea interveniat impedimentum perpetuum, aut Vorum dilacione minuatur.

2. Si occurrat impedimentum ubi tamen distinguendum est, an impedimentum illud sit perpetuum, vel temporale; nam si temporale duntaxat est, impletio Voti differri potest, donec commode, & quæ est executioni mandari possit. Si Perpetuum distinguendum est denuò, an absolutam impotentiam, seu impossibilitatem inducat, an verò difficilem solum Voti executionem reddat. Si hoc secundum, Votum vel commutandum, vel in eo dispensandum est prout sumitur ex c. quod super 8. b. t. Si primum, commutatione, vel dispensatione non est opus, sed sine his vovens liberatur ab obligatione solvendi Votum, sicut liberatur promittens ab obligatione Præstandi rem promissam, si hujus præstitio facta sit absolutè impossibilis. Suar. l. 4. de Vot. c. 11. n. 17. Sanch. l. 4. mor. c. 2. n. 25. Pirh. hic n. 11. not. 1. Schambog. n. 29. & ratio est, quia ad impossibile nemo teneri potest.

3. Si Voti executioni nullum tempus sit designatum; nam eo casu licet secundum dicta n. 41. statim, ac commode potest, implendum sit, ad aliquod tamen breve tempus, etiam sine gravi causa, differri potest. Azor p. 1. l. 11. c. 15. q. 10. Suar. l. 4. cit. c. 12. n. 12. § 13. Sanchez l. 4. cit. c. 14. n. 5. § 6. Laym. c. 3. cit. n. 5. Pal. p. 13. cit. n. 4. Ratio est, quia dictiones statim, & quamprimum juxta l. ratum 13. & l. quod dicitur 105. ff. de Solution. cum quodam temperamento, & spatio temporis intelligendæ sunt. Spatium autem hoc nec maximum, nec minimum esse debet, sed ex circumstantijs prudentis viri arbitrio meriendum, ut habetur l. continuus 137. § cum ita 2. ff. de V. O. & cum citt. notat Wieltner hic n. 26.

Queritur 6. an Voto ab aliquo edito adstringi etiam alij possint? Viderur posse. 1. ex c. licet 6. b. tit. ubi Votum, quo Andreas Hungaria Rex promissit expeditionem in Terræ Sanctæ subsidium, adimplere coactus est filius. 2. ex praxi & usu communi, quo à Magistratibus in beneficiorum à DEO

DEO acceptorum memoriam, vel ad avertendum mali imminentis periculum saepe eduntur Vota, ad quae observanda deinde adstringitur populus. 3. ex ratione; quia aliena voluntate v. g. parentum Baptismo offerri potest filius, & eo suscepto, ad Legem Christianam obligatur, si adolescat. ergo eadem parentum voluntate obligari poterit Religione Voti.

46 Sed omnino dicendum, Voto quocunque adstringi solum voventem, non alium, nisi consentiat. Ita Sylv. *V. Votum 2. q. 9. Sot. l. 7. de Just. q. 2. art. 1. ad 5. Suar. l. 4. de Vot. c. 9. a. n. 2. Sanch. l. 4. mor. c. 15. n. 14. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 6. Pal. tr. 15. D. 1. p. 15. n. 1. & seqq. Zoesl. hic n. 58. Wiest. n. 34.* & hoc teste communis doctrina. Ratio est quia Votum est Lex privata, quam vovens sibi ipsi ponit: item obligatio ejusdem est voluntaria; igitur ex natura sua ligare non potest alium, nisi consentientem, cum omnino personalis sit ejus obligatio.

Ex quo sequitur 1. quod haeres, filij, successores, non adimplentes Vota Testatorum, Parentum, & Antecessorum, nullatenus sint rei Voti violati, quavis, ut n. 51. dicam, aliud peccatum perpetrare possint. Sanch. *l. cit. Pal. n. 3.*

47 Sequitur 2. non posse vereri factum alienum e. g. jejunium, peregrinationem, ingressum Religionis ab altero faciendum, nisi eatenus, quatenus vovens promittit diligentiam, & conatum, ut id fiat, quod pro alio promissum est; sed tunc non amplius erit Votum rei, aut facti alieni, sed proprii. Suar. *l. 2. de Vot. c. 1. n. 7. Sanch. l. 4. mor. c. 5. n. 9. Pal. D. 1. cit. p. 8. §. 1. n. 1.*

Sequitur 3. eum, qui Votum suum implere ex quacunq; causa, etiam sua culpa, non potest, non teneri, ut curet Votum hoc suum, sive reale, sive personale illud sit, impleri per alium, nisi ad hoc ipsum intendisset se obligare. Navar. *Man. c. 12. n. 55. Suar. c. 10. n. 10. Laym. c. 3. cit. n. 9. Wiest. n. 37.* Ratio est, quia voventis promissio se non extendit ultra ipsius intentionem, fuit autem intentio promittentis actum, vel opus promissum per se, vel de suo praestare, ut ponitur, ergo &c.

48 Neque contrarium probant Rationes dubitandi allatae. Ad 1. in casu e. licet cit. filius ad persolvendam peregrinationem Hierosolymitanam, quam Pater ejusdem voverat, ideo solum fuit compulsus, quia intellecta pia voluntate Patris, promissit se illud impleretur; conf. ad implendum suo potius, quam patris Voto obstringebatur. Ad 2. ut Voto edito à Magistratu subditi, & edito à majori parte communitatis tota communitas teneatur, necessarium est, ut à subditis, & reliquis communitatem constituentibus acceptetur: si hoc non fiat, & accedat auctoritas Episcopi, totam Communitatem ad ejus observantiam obligantis, obligabuntur qui-

dem omnes, non tamen in vim Voti, sed Legis auctoritate Ecclesiastica latae, & approbatae. Ad 3. negatur paritas: nam, ut rectè advertit Zoesl. *hic n. 59.* Professio Fidei est immediatè ex obligatione Divinae Legis, quam Christus potuit imponere sola sua voluntate; at obligatio Voti est relicta arbitrio hominis, à cujus libera voluntate emanare debet, ut teneatur.

49 Quæritur 7. an Votum suum vovens per alium implere possit, vel alius loco voventis? R. distinguendo, an Votum sit Personale, Reale, vel Mixtum. Si personale est, patet, per alium illud impleri nequaquam posse. Abb. *in c. licet 6. b. tit. n. 12. Sylv. V. Votum 2. q. 10. Navar. Man. c. 12. n. 55. Sanch. l. 4. de Vot. c. 15. n. 3. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 9. Pal. tr. 15. D. 1. p. 15. n. 4.* Ratio est; quia nullus implere potest Votum, nisi exequendo rem promissam, sed res promissa in Voto Personali est actio propria voventis, non alterius, ergo &c.

procediturque hoc probabiliter etiam casu, quo Votum ejusmodi factum est ab eo, qui dum Votum fecit, agnovit se impotentem esse ad exequendum; quia, ut cum Suar. & Bonac. notat Pal. *n. 4. cit.* credendum est potius temere, & arroganter promississe, quam contra verba promissionis obligationem voluisse contrahere.

Si Reale est, impleri medio Procuratore potest; quia materia ejus est res à vovente extrinseca, quæ à quocunque exhibeatur ad finem à vovente intentum, satisficit obligationi: quod si vovens exolvere ex suo Votum nequeat, satisficit Voto, si nomine voventis alius rem Voto promissam in finem Voti implendi det; quia idem erit, ac si donata voventi, & hujus mandato pro implementatione Voti fuisset expensa: non tamen obligatur, ita impotens factus, aut corrogare illam per Eleemosynam, aut rogare amicos, ut nomine suo satisfaciant; quia solum vovit rem donare, sub qua promissione non comprehenditur petere ab amicis, ut nomine suo donent, cum hæc duo longè diversa sint Suar. *l. 4. de Vot. c. 10. n. 10. Sanch. l. 4. cit. c. 15. n. 7. Laym. l. 4. tr. 4. c. 3. n. 8. Pal. tr. 15. D. 1. p. 15. n. 5. § 6.*

Si denique Mixtum sit, videndum, an id, quod personale in eo est, sit separabile ab illo, quod in ipso reale est, vel non. Si hoc secundum, impleri debet per ipsum voventem, ut patet. Si primum, id, quod personale est, impleri per voventem debet; quod reale, fieri per alium potest. Vide Pal. *l. cit. n. 7.* & ab ipso relatos.

50 Quæritur 8. an Voto defuncti teneatur Haeres? R. distinguendo; nam 1. si Votum sit personale, quale est Votum certarum precum, peregrinationis, jejunij, aut alterius mortificationis, obligatio ejusdem ad heredem non transit, sed cum vovente extinguitur, ut exploratum est apud omnes, &

& probat perspicua ratio; quia talia Vota sunt de actione ipsius voventis, quæ ab hærede præstari nequit. *Neque obstat*, quòd hæres repræsentet personam defuncti; revera enim est persona distincta, quæ promissione alterius formaliter obligari non potuit. *Formaliter*, inquam; nam ad actionem similem aliquando obligari potest: idque ex duplici capite, si vel Testator eum instituit cum obligatione eam præstandi, vel ipse spontè promittit se facturum, quod defunctus promittit, ut *n. 48. ad. 1. arg.* dictum est, & notat Sanch. *l. 4. moral. c. 15. n. 22. & seqq.* Laym. *l. 4. tr. 4. c. 3. concl. 2. Pal. tr. 15. D. 1. P. 16. n. 1. Zœf. hic n. 61. § 62.*

52 2. *Si Votum sit Reale*, hæres voventis implere illud debet juxta hæreditatis, ut cum communi docet Sylv. *V. Votum 2. q. 11. Navar. Man. c. 12. n. 56. Less. l. 2. de Just. c. 40. n. 65. Sanch. c. 15. cit. n. 25. Laym. n. 13. cit. pr. Pal. n. 2. & constat ex Juris utriusque textibus: Canonici quidem c. ex parte 18. de Censib. c. si hæredes 6. de Testam. & c. licet 6. h. t. Civilis autem *l. si quis rem 2. ff. de Pollicitat.* Ratio est, quia hæres adeundo hæreditatem illam suscipit cum obligationibus, & oneribus realibus ipsi annexis; talia autem sunt etiam illa, quæ Testator defunctus vovit, ergo illa debet solvere, non quidem ex vi Voti, à Testatore defuncto editi, sed Contractûs, vel quasi Contractûs, adeoque ex obligatione Justitiæ. Quod ita verum est, ut etiam hæres, si monitus à Judice intra annum exequi Vota illa distulerit, ad executionem eorundem sub poena Excommunicationis, & privationis hæreditatis, tanquam indignus, compelli possit, prout statuitur *c. si hæredes, & c. licet cit.**

53 3. *Si Votum sit mixtum*, id, quod in eo personale est, hæres persolvere non tenetur ob rationem *suprà* allatam de Voto personali; tenetur tamen præstare illud, quod in eo reale est, si à personali sit separabile, & independentem ab eo promissum, sed non nisi juxta vires hæreditatis, & salvâ legitimâ hujusmodi hæredi debitâ; nam hæc Votis, & Legatis, aliisque obligationibus gravari non potest, Suar. *l. 4. de Vol. c. 11. n. 2. & seqq.* Sanch. *n. 25. cit. & seqq.* Tamburin. *Decal. p. 1. l. 3. c. 12. §. 4. n. 3. Zœf. hic n. 63. Pirh. n. 12. Schambog. n. 33. Wiest. n. 41.*

Quæritur 9. an is, qui vovit Religionem, potuit licet ante Votum impletum suscipere Episcopatum? Affirmant Rodriq. *tom. 2. summ. c. 6. n. 6. Henriq. l. 10. c. 2. ad fin. & colligi videtur ex c. per tuas 10. h. tit. ubi Pontifex ei, qui post Votum Religionis electus est in Episcopum, Religionis ingressum solummodo suadet, non præcipit, cum utatur verbo *Consulimus.* *Conf.* quia Votum non infringit, qui illud in melius mutat *c. pervenit 3. de Jurejur.* atqui Episcopatus est status perfectior Religioso *c. licet 18. de Regularib.* ergo &c.*

Sed utendum est distinctione: Velle enim electio talis ab electo solum est acceptata, vel ea insuper à Sede Apostolica confirmata. *Si primum*, ita electus, dimisso Episcopatu, Religionem ingredi debet, & quia Spiritualis conjugij vinculo nondum ligatus est, liberè potest Azor *p. 1. l. 11. c. 10. q. 2. & c. 22. q. 13. Suar. tom. 3. de Religio. l. 1. c. 19. n. 3. Sanch. l. 4. mor. c. 17. n. 5. Pirh. hic n. 18. Schambog. n. 36. Wiest. n. 43.*

56 *Si secundum*, etiam ita electus electioni consentiendo peccarit, adimplere tamen Votum per actualem ingressum in Religionem sine Apostolicæ Sedis autoritate nequit ob vinculum spiritualis conjugij, quod intercedit inter Episcopum confirmatum, vel consecratum, & ejus Ecclesiam. Suar. *l. 3. c. 4. n. 8. Sanch. c. 17. cit. n. 6. Barbof. in c. per tuas cit. n. 5. Gonzal. ibid. n. 3. Pirh. hic n. 21. Schambog. n. 39. Wiest. n. 44.* eritque tunc in arbitrio Papæ positum vel concedere licentiam ingrediendi Religionem, vel dispensare in Voto Religionis: quod ultimum plerumque fiet casu, quo ita electus crederetur fore unior Episcopatu, eique melius, quam alij, præfuturus, ut Pirh. *Wiest. l. cit.* notant.

57 Neque obstat *c. per tuas cit.* nam quòd eo textu Pontifex non tantum consilium det, sed etiam præceptum imponat, clarè indicant verba, *Si suam sanare desiderat conscientiam* quibus indicavit, quòd ita vovens sui electionem ad Episcopatum non sine læsione conscientie acceptare possit. *Ad Conf.* etiam Episcopatus secundum se sit perfectior Religioso, non tamen est perfectior secundum media, quibus utitur, ut tendat ad Perfectionem; nam Status Religiosus talibus utitur medijs, quibus utens perfectus fiat; Episcopatus autem talia non suggerit, sed potius supponit Perfectionem.